

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Стан Редакције и Администр.
Косовска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Администр.
Цена утврђена.

Неплаћена се писма не примају.
— Рукописи се не враћају.

Писма, рукописе, новци и све
остало што се односи на лист,
слати власнику листа.

Адреса на телеграме:
СТРАЖА — БЕОГРАД

Преплата за Србију
на пошти:

на годину	Дин. 12
шест месеци	6
три месеца	3
један месец	1

Преплата за иностранство
на пошти:

на годину	Дин. 30
шест месеци	15
три месеца	7-50

Италија и Турска

Италија објавила Турској рат

СОЛУН 16. ЈУНИ

Из Рима телеграфишу да је Италија објавила рат Турској. Своје интересе поверила је Италија америчком амбасадору, који се овога примио.

САНТЈАГО.

Новчани заводи

Новчани заводи у унутрашњости добијају новац на позајмицу од Народне Банке са 5 од сто интереса. Они тај новац добијају да би га дали у унутрашњости на приплод.

Међутим, новчани заводи дају новац на зајам са 11 од сто интереса. Наравно, не сме се губити из вида да ову високу стопу интереса плаћа једно сиромашна свет за то, што су принуђени да праве зајмове код мањих паланачких завода.

Поједини новчани заводи у унутрашњости су постали право страшило за наш сиромашни свет. Користећи се одобрењем правих министара привреде, они уцељују сиротињу, на све могуће начине.

Данашњи европски рат, права је благодет за поједине паланачке новчане заводе.

Поједини паланачки заводи ништа друго и не раде, већ сад у свом времену, кад је сва пажња управљена на европски рат, смишљају трикове и махинације, како да опљачкају сиромашна

свет, и како ће да му варабаце замку на врат. И неће проћи ни 24 сата после добијања новца, она ће полетети за наплату свога интереса.

Један сиромашак који је до почетка рата имао мјесечно од 200 динара, кад се сарши рат имаће да плати најмање 200 динара интереса.

Министар тво народ, привреде учинио би један племенит гест, а велику услугу сиротињи кад би довело одлуку да у времену рата, за време мраторијума редуцира интересну стопу у новчаним заводима, тј да се интерес рачуна по иста скала, по којој Народна Банка даје новчаним заводима новац на позајмицу.

Ми се надамо да ће министар, који је иначе врло унапредан и тактичан, учинити овај племенити корак, и на тај начин и мач сиротињи.

Рабош

Иде војна патрола улицом. Наилази на једнога кршнога млађина у цивилу.

— Објаву, молим вас, — о словљава га поднаредник, воја патрале.

Овај вади „привремено неспособан“ од 1913 год.

— Не важи.

Кршан ми дин извади: „Курир те и те војне станице“.

— Не важи.

А мој ти бата тресну руком по једној ситу, на коме је писало:

„Шеф менаџе у том и том луку.“

Поднаредник га поздрави и оде даље.

Арзус

Елиграм

Галипоље сад црква
За нас то је радост права
Јер Једене кад је дало,
За мир одмах тад' се знало.

Евакуација Трста

Аустријанци беже на примерја

Букурешт, 16 јун.

Јављају из Беча, да је влада наредила власти да не пуште Трст. Сви државни надлежности и установе пре сељене су. Рачуна се да је до сада око 140.000 душа

Јон.

Банкет Венизелосу

Спец. извештај „Стражи“

СОЛУН, 16. јуна

Руски посланик у Атини давао је у част Венизелоса банкет. На банкету су присуствовали сви посланици Споразума, као и посланици Србије и Белгије. На банкету је било неколико срдачних здравица на које је Венизелос одговорио једним бриљантним говором, величајући борбу споразума, који се боре за част и слободу незаштићених и угнетених малих народа. Завршетак Венизелосова говора, да он као Грк жали и пати што се и његов отаџбина у овако значајним и судбоносним данима не бори раме уз раме са народима, који се боре за једну узвишену ствар, присутни су бурно поздравили.

Акција у Дарданелима

Припреме за решавајућу акцију —

Спец. извештај „Стражи“

СОЛУН, 16 јуна.

У савезничком штабу је одржан ратни савет, на коме је претресан план о решавајућој акцији у Дарданелима.

Очекују се нове свеже трупе, као и знатне талијанске трупе, које су се укрцае и праћене ескадром уутили за Дарданеле.

Сантјаго.

Немачка и мир

Услови под којима би Немачка пристала на закључење мира —

РИМ 16 јуна.

Из Вашингтона јављају, да је Немачка умолити холандску владу да посредује за мир

Услови год којима би Немачка пристала на мир они су: Евакуација Белгије, уступак Елзас Лорена Француској, аутономија Пољској (Немачкој) Немачкој да се врате све колоније сем Чау Чау а, и право на присаједињење Луксембурга.

(Талијанска Агенција.)

МАКСИМИЛИЈАН ХАРДЕН

„Немачка се налази у великом искушењу“ —

Чувени немачки публициста Максимилијан Харден публиковао је у једном америчком листу чланак у коме се намећу осталога велика да се Немачка налази у великом искушењу и да је садања даља акција судбоносна по њу.

Једна свечаност

СОФИЈА, 16 јуна

Ономад је приредио руски посланик при бугарском двору г. Савински церемонијалну вечеру у част митрополита руског Василија, митрополита вратанског Климентаја, митрополита плодивског Максимијана архимандрита Стфана, који су узели учешћа при удару темеља руске цркве у Софији. Вечери су присуствовали и сви чланови савезства. Г. Савински је предао одликовање митро-

вик скопске гими Благјаник: Илија Пивловић, директор Земљотке Банке.

Чланови:

Прота Љуба Милетић, Александар Фотић, адвокат, Неџиб бег Драга, велопоседник, Васа Димитријевић уравник царинарнице, Никола Лазаревић, трговац, Никола Чировић, трговац, Трајко Х. Бошковић, трговац, Димитрије В. Дичо трговац (врши функцију дивног благајника Месног Одбора), Димитрије Панаџевић (врши функцију благајника код куповине жита) Петар А. Стојановић, трговац, Наћи Санџо, трговац, Ђорђе Ђајић, трговац, Димитрије Чирок, кројач, Гога Кратовалија, трговац, Јаџа Жванскаја, тргов. из Земуи, Никола Вузај, објављивач, Вилијел Борнелић, трговац.

Позивајући енергију и свесност Марча Новаковића, ми се, уопште можемо и надати оваквом свесном и примерном раду.

Желећи би да и остали месни одбори у Србији овако енергично раде.

Прописо им је таксу од 130 дина. килограм. Петрошачи добијају из својих региона купити и са овим купонима иду код бакала за шећер

Да се не би вршила злоупотреба и бакали продавали шећер без контроле, кад се једна партија шећера прода, онда се број купона контролише са продатом количином, и ако се не слаже онда се бакали кажњавају.

Женски свет

Прве недеље брачног живота

Нико сретнији ни задовољнији од младог пара људи. Младог мужу са лица читаш како му је све по вољи; у очима младе жене огледа се благост и задовољство. Све им је право, све им иде, како треба, ни вашто ишто замерити, а како ли да једно другом има што рећи. Љубав у најбољем јеру. Срца имају и опет немају срца; од увреде ни спомена. Штогод муж ради, жени је по вољи. Што жена захте, муж ће уредити, и учинити, па ма га то шта стало. Заједно би и у ватру и у воду. Жена нема ништа против воље мужевље. Што он хоће, то и она хоће.

Председник: Марко Неваковић, окружни начелник.
Подпредседник: Марко Поповић, директор скопске гимназије. Зам. секретара: Љубомир Хаџић, настав-

Пример за похвалу

Оно што ради Месни Одбор у Скопљу треба да копирају сви Месни Одбори у Србији. У Скопљу има свега и свачега доста ни у чему се не осећа оскудица. Шећера, кафе, и других животних намирница има и изобилија и то по старој цени

Тамо нема злоупотребе. Месни Одбор је купио велику количину шећера и продао бакалима по цени коштања. Тако се ради и у брашном и са сољу и са осталим животним намирницама.

Ево имена тих вредних људи:

Списак чланова Месног Одбора
Председник: Марко Неваковић, окружни начелник.
Подпредседник: Марко Поповић, директор скопске гимназије. Зам. секретара: Љубомир Хаџић, настав-

Мисли им се слажу или подудару. Муж ће дати и душу, да само жени не уреди; купине јој све, што захте, па могао ил не мога, скупо му није ништа, само да јој жели испуни.

Обоје имају једнако првенство: муж не почиње а жена не свршује говор и разговор; мужевљева реч није прва ни преча а женина није последња; муж не мора имати увек прву а жена последњу; Муж не иде од куће без слатке жене а жена не познаје никога другог осим мужа. Увек су заједно, ако једно куда послем полази, друго га испраћа; на време се кући враћа и друго га већ на сокаку жељно очекује, и пред њега излази. Муж чува кућу, и жене чува кућу. Муж зна само за своју жену а жена за свога мужа; пред њиховим очима нема никог на свету; пред њима нико не живи. У љубави и запису им је свештеничка свеза слава, они би хтели, да су још чвршће спојени; свега треба, мисле, да је небројено пуцајача. О остављању и растављању, о поци и прети, о конзисторји ни ми крај памети. Па ко би на то помислио. Све мајпотпунија поезија, све леване и сиване; све осмисљивање, цело живот радовање, цело живот миловање, али — уједно то су и дана највећег и највећег варана и обмањивања. — Краткога се века они дана. Статистика каже, да не трају нигде дуже од шест недеља у Немачкој до четир и по, у Русији три, у Енглеској шест недеља, у Француској само једна нест дана. Како ли је Боже код нас?

Личности под псеудонимом „Српкиња“

Желим што се личности ограничење жана складира обрћају мојла пактисла.

Ја нисам третирао корен српских имена, ја сам говорио о разноврсној авучи ств појединих имена, која се јављају у употреби код нашег народа, без обзира у којој нацији постоје њихово порекло.

У противном морало би изоставио 50 од сто од свију имена, као нерспска,

Дрскост дотичне личности поводом злупије на мој дневник“ приписујем њеној културној закржљалости. Савете нека задржи за себи равне.

Вор.

Шала

Сасвим тачно

— Добар дан господице Петрићу. Како сте? Шта радате? Како госпоња суздуга?

— Захваљујем на питању. Као што видите, ја сам омиршавно, а моја жена нешто се много напред гоји.

Ото Ваје

ФЕЛТОН

КРОЗ СКОПЈЕ

Без сумње да ће сваког заинтересовати какав је живот у нашим новим ослобођеним крајевима, а највише живот у Скопљу.

Већ су наступили летња дана, врућине велике, поред тога време је врло променљиво, које не утаче баш тако добро на човека. Околина вароши је веома романтична, да се човек врло пријатно осећа да мало ишта подаље од вароши што је још најбоље даје леп изглед самој вароши, што Вардар протаче кроз средњу вароша, а даље од вароши види се на висовима Шаре снег, које веома даје романтичан изглед, а нарочито у јутру при првим сунчаним зрацима.

Варш је доста велика само јој недостаје још што да је баш најбоље уређена, изузимајући неколико глав-

них улица као Краља Петра улица и Престоло наследника Александра, ипак на жалост и у тим улицама — Краља Петра налази по којој страћара — прчваршица, која су права ругла, на први поглед кад се уђе у варош са железничке станице, а које би требало то све срушити, а на тим местима изградити лепе зграде. А неби требало ни говорити о уређењу вароши на крајним периферијама, толико треба напоменути да је тако свамогућа нечистоћа, која је остала још од Турска, но искључиво по приватним становима.

Благодарећи енглеским и америчким лекарима и њиховом труду и самопожртвовању, зараза је ишчезла, и готово ваше нема ни једног случаја заразне болести, тако да у погледу здравствености у вароши стоји мо врло добро. Радње су отворене целога дана пошто је зараза потпуно угушена и нема више бојази

да се више поврати, јер енглеске мисаде као и америчка мисија, која је ових дана дошла овде, енергично раде на сузбијању заразе, да се не би појавила услед ових топлах данова, пелцовања се врше свакога дана као и дезинфекција станова, а скоро ће се завршити и последње треће пелцовање рад свих државних савезничких мисија је за сваку похвалу.

Живот је у вароши врло интересантан и врло жив, као ретко у којој вароши и у старим границама Србије, а има доста грађана и из унутрашњости Србије, које сачињава једну целину, корво је свако вече обично посећен и ако га има на два места у Краља Петра улица од железничке станице до „Цар Душанова моста“ и у Престол наследниковој улици поред Вардара, и траје до 9—10 часова у вече.

Народно Позориште које је састављено из најјачих глумаца из београдског На-

родног Позоришта, даје нам најлепше воћно забавиште свим одабраним комадима. Сада се спрема летња бина у позоришној башти за давање представа, а чим буде готова приступиће се рушењу садање позоришне зграде, и одмах ће се почети изградња ново Народно Позориште, које ће одговарати свима потребама позоришта и публике, и тако ћемо имати један више урбан вароши Скопља.

У недељу 7. ов. м. одржан је велики кermес, који је приређао вредна и племени а госпођа Стребулајев, руска конзулка и Кsло Српских Сестара, и на супрот великој киши која је падала до 4 часа по подне, ипак је се кermес одржао.

Општински парк у „Ислахану“ био је дивно уређен савезничким заставицама, да је се сваки посетилац који је посетио кermес, осећао врло пријатно као у каквом рaju.

На кermесу је концерти-

рала војна музика до неко доба у ноћ, ресторација у парку била је снабдевена са довољно солунског пива, као и са одличном кујаом, тако да је сваки посетилац био задовољан у свему, та које поред тог гђа Стребулајев је се постарала уз помоћ Кола Српских Сестара те су прикупили различити ствари које се за време кermеса давало на лу трију.

Посета кermеса је била врло добра на супрот хрђавом времену, а имао је се кermес продужити још два дана 14. и 15.

SR

ИЗ РОВА

Станислав Сондермајер ученик VI разр. II беогр. гимназије добровољац у 3 воду 2 ескадр. II. коничног пука

Као да је предосећао да Србији предстоји страховита борба и напори, у сваком погледу какве остале ратујуће државе и не слуте, првенствено напори у људству, који и од даше праве хероје, Станислав Сондер-

мајер у самом почетку рата понудио је својој земљи своју малену снагу. Облагодено својим родољубљем и витешством, овај млади витез српски није страховао да се у својој 16 години изложи ратним штрпапацама, који и колосе од снаге и зарављају руше, а на опасности по свој живот није ни помислио.

Добра срца и племените душе Станја је био омиљен у целом ескадрону. Кад год му се хтела учинити каква повластица, у маком погледу, нерадо ју је примао. Јуначки је подносио умор и трпео све незгоде, које рат собом доноси. Одгајан у имућној кући родитељској, навикнут на меку постељу, њему ипак није тешко падало кад је ноћивао под ведрим небом само у шивелу и када се место обилате софре често морао задовољити војничким тајиницама, шљивама и кулинама. А кад га запитах једном може ли тако мали у брзани да појаш коња, одговорио је као овај Шпартанац што је рекао: „ако ми је мач кратак прићи ћу ближе непријатељу“.

„Морам мјело дужу да оставим леу узегину и онда могу лако да појашем.“

Од борбе га нико није могао задржати, свугде је хтео и он да буде са ескадром. Па и

8 августа, када је ескадрон сјахао пред селом Добрином за пешачку борбу, Сташа је и поред саветовања његовог водног официра да остане с коњоводима, био у стрелачком строју са својим ратним друговима. Борио је се храбро и сви су се дивили његовом јунаштву. Рањен лако не хтеде излети из ланца, него превривши рану почне опет мрчно иза законца гађати непријатеља. Каке је внашано, једно непријатељско зрно погоди га у главу и тако је у мртлаз остао лежећи, докле га, после борбе, војници нису извели и сахрањили у селу Добрину.

Докле је Србији оваких синова, који пре но што су и окусили живот, жртвују себе драговољно за своју отаџбину, Србија се не боји својих непријатеља, па ма како они многобројни били.

ШТАМПАРИЈИ „СТРАЖИ“ потребна су два окрета

Румунија пред решењем

— Румунија тражи муницију —
— Спец. извештај „Стражи“ —

БУКУРЕШТ, 16 јуни.

Румунска влада је покушала да поручи у Америци муницију за 42 м милиона динара. Како су све фабрике заузеле израдом муниције за Савезнике, то су Румунију одбиле. Румунска се влада обратила владама Споразума да ове посредују да америчке фабрике приме израду муниције. Држи се као сигурно, да ће влада Споразума изићи и сусрет молби Румуније.

Жа талијанском фронту

— Тирол — Тријент — На Соли —

Рим, 14. јуна (Влашчић).

Ништа важно нема да се саопшти са границе Тирола — Тријента. Дуж све границе пролази се артиљеријски дисбој из долине. Прошле ноћи покушан је узалудан уобичајен напад против Фрајксфела.

Западео од кланца Монскроћа наше трупе заузеле су врх Целон Кофел.

Дуж линије Соје продужује се постепено, али без прекидно наше напредовање с оне стране реке. Да би убрзали стицање поплављеног доњег дела Соје, наређено је да се вази да канал Тржића (Монфалконе). Ово је извршено под јаким непријатељском ватром. Плахе кише од 12. и 13. јуна спречиле су акцију наших трупа нарочито у планинском пределу ратишта.

Наше занатлије

Пре неколико дана прочитах из новина да ће Знат, Комора свих дана имати своју седницу у Београду, на којој ће издати свој извештај рада (?) од дана мобилизације до данас, шта је све урадила у корист занатлија и да изнесе нове предлоге такође у корист занатлија.

Чановницима је се у сусрет посве изашло, без обзира струка, даје им се апсолутно све, плате, унапређења, дуали број година службе, новчане хране, као и разне додатке, они ипак у свему изобиљу, и за њих је рат — не рат, већ брат, док маса радника и занатлија тотално пропада и здравствено и материјално.

За занатлију апсолутно ништа и не хаје, као ни за нешто што и не постоји и ако је после земљорадника бројно најачка класа, а и најпродуктивнија.

Па и на земљорадника се више мисли, брине и у сусрет изилази и од званик и незваник, даје му се семе за усеви, даје му се радна свага за орање, окопавање кошење и остало све, као набавља му се и даје алат за земљорадњу, и ако он има своје алате, имања, стоке, забрана и шума, па се и ради свега тога већ толико пута пушта и на оскуство својој кући, — док је занатлија без свега тога.

Занатлија је у рат оташа међући кључ у браву своје радионице, а остала људи је да се у искувати (ако Бог да) вероватно правну, опустошаву „добротом“ сопственика зграде, или упропашћеном алату услед неупотребе истог, а о материјалу човек несме ни помислити, јер је код многих у стању распадања.

И док поред свега тога радиојачна кирија као и кућевна из дана у дан расте и једног дана не буде ваља но што износи вредност а ата, материјала или кућевних ствари, те газда зграде не постане једног лепог дана и газда унутарњи. А у том времену породица занатлије у великој гладује, јер је занатлија излазећи у рат својој породици оставио неколико динара, а сам пошао с неколико гроша.

И за дивно чудо, да баш неко али нико нема ни речи за занатлију, па ни она инстанца, као његова заштитница и преставница бар по фирми Знатска Комора.

Па абиља, да ли је погребно да и занатлија оде „својој кући“ и радионици на 10—15 дана одсуства, и среди своје такђе домаће послове? Или је он де факто пасторче ове земље, за коју и он равном мером исту својим грудима штити од спољашњег јој непријатеља.

Ма занатлије које смо у рату не можемо ништа предузимати у корист предњег дела чега, али је за сваку осуду да наше колеге и преставници занатлијства као и „Знатска Комора“ који се у рату не валаше већ код војних кућа у нашу корист баш ништа не предузимају! — Или ко веле нама је по тамаз, и шта нас се за о сталне тиче?..

М. Н.

Дневне вести

Видовдаски помен

У свима армијским штабима одржани су помени палим жртвима за српску идеју.

Олет Г. Грејг

Кад је прошле године Г. Грејг енглески конзул својим пенетрацијом дошао у сукоб са ондашњим начелником округа битског г. Марком Новаковићем, ми смо сви веровали да је г. Марко Новаковић био крив. И наша је влада поводом тога сукоба, преместила г. Новаковића у Скопље.

Међутим, сад се тек увидело да је г. Новаковић био у праву када је учинио ону умесну прамедбу, имајући у виду при том наше националне интересе. Колико ономод је опет г. Грејг учињео понова још један испад којим је јавно испољило мржњу према Србима.

Нека то буде сатирификција г. Марку Новаковићу и овим врлим Србима, који су нудили му улазнице за конферат учинили своју патриотску дужност. А Грејг, која дче један грош прилога нека му служи на част.

О киријама

Министар правде унео је измене и допуње у зак. предлогу о плаћању кирије на војничкој територији. Од

мах на првим седницама скупштинским изнеће се овај зак. предлог на дневни ред.

Дипломатско вести

Јуче су г. Ј. цу Јовановића посетили посланици Грчке и Бугарске.

Повећана новчана храна

Министар војни издао је наредбу о новчаној храни, по којој ће указати чиновици и официари имати по 4 дин. дневно а неуказни по 3 динара.

Телефонски саобраћај

Услед невојне времена, јуче је био прекинут телефонски саобраћај између Ниша и Београда.

Јагодички пошта

Жале нам се многа читаоци да у Јагодини врло неуредно д. бијају своју кореспонденцију. Писмоноше не доносе пошту редовно или никоме. Ми нећемо да набрајамо поједине случајеве, али молимо надлежне да предузму потребне мере и да публика дође до своје кореспонденције.

Дрва за народну кују

Јуче су приспели у Топчидер два вагона дрва из Буковика, која је општина београдска набавила за народне кује.

Као што су набавили оних два вагона дрва за народне кује може се набавити и за београђане.

Продаја брашна

У Браничевској улици бр. 3, може се добити врло добро брашно по 0.50 п. д. килограм.

Позориште „Стерија“

Министарство унутрашњих дела послало је молбу позоришта „Стерија“ Управе града Београда на мишљење. Министарство је у својој акту послатом Управи мишљења да се позоришту „Стерија“ одобри рад у Београду, јер је Дружтво Одбор за сузбијање заразе одобрио рад позоришта а с друге стране зараза је сузбијена и према томе не стоји ништа на путу, што би сметало раду ове вредне трупе.

Ми не видимо зашто се овом позоришту не допушта да ради у Београду, кад у Варшави, која се налази у истом и гором положају него ли Београд. Над Варшавом се врло често појављују немачки цеппелини и аероплани, који с времена на време бацају бомбе на варош, па ипак раде сва позоришта и бископи.

Олет нема жижица

Пре неколико дана добила смо једну малу количину руских жижица, која је распродала као на јагму. Сад опет нема жижица у Београду као да смо у каквој најзабаченијој паланци или негде тамо у Неготину код Кавадара.

Молимо надлежне и постоји пут да се смилују на нас београђане или нека нам бар пошаљу огњила и кремена.

Читуља

Јуче је у Соко Бањи умро Никола Зелар, гимназиста син г. Влаислава Зелара, управника приватне гимназије.

Нека Бог да пок. Николи рајско насеље а ожаљоштеној породици наше топло саучешће.

Белешке

У суботу 20 ов. мес. у 9 часова пре подне, породица пок. Немање Илићина, члана Краљ. Срп. Нар. Позоришта давање

му четрдесето-дневни помен на новом гробу (парцела бр. 24).

У Кочићој улици бр. 25 продаје се добро очуван намештај. Сем тога издаје се у истој кући стан са две собе, предсобљем и кујном. Кирија се полаже за неколико месеци унапред.

Такве сте

Жена је слика — у толико лепша у колико се небрижљивије посматра.

Све су жене продавци — све су жене купци.

Из Рибарске Бање

Рибарска Бања, 13. јуни.

Од Буниса иде се колима за Рибарску Бању. Предео је величанствен, пролази се колима поред лепих ливада и њива, што на путнички чини веома пријатан утисак.

Али, пре него што пође те колима за Бању, морате да прођете кроз једну ковајашку тортуру. Кочијашу су свуда кочијашу. Изузе так чине они у Скопљу, који под гвозденим руком г. Марка Новаковића начелника округа, постали су права јагњад. И док вас ови у Бунису упењују немилосрдно, и траже 30 дин. дрва за 3 ч. војне догле они у Скопљу за три сата војне наплаћују 6 динара.

Поред пута види се миса жена и дечака који обрађују плодне њиве и ливаде и ако су им храниоца у рату, ипак они раде с највећим задовољством.

Улазак у Бању је веома леп и романтичан. Пре него што уђете у Бању прелази се преко једног моста испод којег тучи вода у потоку прегурвајући камење и то вас прати све до Бање, крајудујајући час лево, час десно.

Шума висока, лево и десно пружа се око пута и после пола часа путовања, улазите у Бању. Ондам вам се укажу лепе зграде пројекта и видне. На први поглед види се вила „Србија“ у њу обично свраћају и одседају први гости јер је са намештајем. Осим ове зграде има још неколико лепих зграда.

У самом кругу налази се једно мало шеталиште а поред овог купатило са кадама богато уређено. Постоје базени прве и друге класе као и каде, цена је подигнута.

Положај је јединствен. Од милине нестане на коју ћете страну. Где год станете видите како звири вода. Из стена из пукотина и из самог подножја које ногама газите.

Ако се полнете на висове незване чему да се дивите да ли оној богатој шуми или оној богатој околиви и божијој природи.

Наравно поред добрих страна ова бања има доста мана и не треба много труда па да се све ове мане загладе а бања доведе у ред и на степен првих бања.

Гостију у свој бањи има доста и то су све махом наши великани, политичари чије су се породице здружиле и лепо се проводе.

Толико о уређењу ове бање а што се тиче лековитости такође је за препоруку.

Дневник једног комите

— пише Д. С. П. —

Све чешће и четње погледали смо преко Доине и све више и више бивало нам је ладно око срца. Само да не дођу доцка. Шта ћемо радити, ако Аустријанци сад поју на јуриши!

И одједном лица нам се развукосе у осмејак. Груди се наламаху. Неко започе: „Ој, Србијо, мајко мила, сад постајеш царевина!“ а остали прихватише. Аустријанци престадоше пуцати на верујући св јим узима да чују песму. Долазили су наши. Један батаљон 4. пука другог позваја био је т. Ситили смо у Височник на одмор. Добри људи су нам вић стремали ручак: јагњена чорба и печене сир, млеко и лебад. И док смо се ми кретали, одозго са Градине чула се брза и енергична паљба нашег другог позваја.

Легао сам на траву да се одморим. У ушима ми је још зујало и бубњало. Био сам мадо оглувео, али то ће већ до сутра проћи. Заспати нисам могао, јер су ми живци били и сувише узбуђени. Како баш та да донесоме једног рањеног аустријског војника, то ја замолих да га ја спроведем у Б. Бању у болницу. Одобриво су ми. Ниш други позив извршио је јуриши на Аустријанце, расте рао их и заузео њихове положаје. Тада су и овог рањеног војника направи.

Успут сам га испитивао. Био је Словак из Галиције и знао је српски јер је служио у Босни. Даје сам дознао, да су они били ту у јачини једног батаљона кардровца. Један батаљон против нас двадесет?! И ми их одбави и поразили?! Наши губитци свега два рањена! Нисам могао веровати, него га још једанпут запитах. Да, да, један је батаљон ту био. Све Словаци из Галиције. Јадици. Сад ми је бала јасна она команда на српском језику.

Носила су равномерно гибала, рањеник је јечао, а сузе су му текле од бола. Био је рањен у ногу и руку и кости су му бале повржене.

— Јеси ли гладан? Хоћеш ли шљива? — упитах га.

— Хоћу, тако прстења. Из своје торбе извадио сам и дао, као и нешто хлеба.

— Имаш ли оца?
— Имам.
— Мајку?
— Имам.
— Браћу, сестре?
— Имам.

— А зашто се бориш против нас, зашто се бориш за Швабу, која је и теби тако исто непријатељ као и нама?

— Наставиће се —

Књижевност

Г. де Мопасан: Један живот роман превео П. М. Петровић, 256 страна — 3 динара.

Једна од наших најбољих издавачница, Савремена Библиотека издала је као седму књигу свога издања Мопасанов роман „Један живот“, у преводу г. П. М. Петровића. Књига има 256 страна обичне осмине, са сликом пишчевом и са уметнички израђеном илустрацијом „Једног Живота“ на корицама књиге. Цена је 3 динара.

„Један живот“ је по речима Толстојевим најбољи роман Мопасанов, пун живота, који буја и вене, чији су типови изражени имперсонално, у пресеци перспективи чије су патње и чежње опште.

Овај најлепши роман, овог дивног приповедача, који је са свога реализма и имперсоналног излагања живота, остао као интерпретатор душе, један од најизразитијих појава у модерној литератури.

Homnius

Издаје се стан са самца Упитати у Милетину ул. бр. 16

* И један мртв (Мирослав Петровић) који је на предстражи погинуо од наше пушке.

Последње вести

Руски фронт

— Огорчене борбе на Висли —

ПЕТРОГРАД, 15 јуна. — Саопштење главног генералштаба. На левој обали Висле у области Ожарова вођена је упорна борба преко целе ноћи 14 јуна. Непријатељ је свуда одбијен претрпевши велике губитке. Нарочито су били огорчени непријатељски напади на варошицу Гиниа, у току наших противнапада задовољно смо заробљеници из свих пукова четврте аустријске дивизије. Непријатељ је дефинитивно одбачен и налазећи се тачно онде где је и пре тога био, остао сутра дан потпуно пасиван. Непријатељство надираче ка Томашеву и Бензамени још траје. Пре повлачења на Гњило, липи 13 јуна са фронта Букачевци—Галич, одбила смо с успехом огорчене нападе великих немачких снага. На осталим фронтима није било никаквих знатних промена.

Жа Кавказу

— Заробљен командант пука —

ПЕТРОГРАД, 15 јуна. — Коминике кавкаске војске: У обалској области Турци су покушали да нападну једну нашу чету, али су одбијени. У планини Гжејдак Турци су се користећи са маглом приближили нашим рововима на 800 корака, па потом на 400 корака када смо их дочекали јаким прецизном ватром, Турци су се мора и повући са великим губитцима.

Код поменуте планине ишли смо преко 1000 турских лешева. У правцу Мел герса један наш средњокобио се са Курдима, растерао их и заробио команданта 15 курдског пука. На осталим фронтима није било промена.

Жа Западу

— Бомбардовање Араса —

ПАЗИР, 16. јуна. — Звезичан француски коминике од 15 јуна. — Дан је прошао релативно на миру на целом фронту. Водила се артиљеријска борба северно од Сушеса и у Рокликуру. Непријатељ је бомбардовао Арас, топовима великог калибра. Између Олве и Ева артиљеријски дуел се наставио у корист Француза. У Аргови и у горњој Мези код Калинског рова Немци после свога неуспеха од пршле ноћи нису наше обнављали нападе.

— Над Фридрихсхафеном. —

14. јуна у јутру, један француски авијатичар успео је да баца са успехом осам бомба на ангар за цеппелине у Фридрихсхафену. Због квара у мотору морао је при повратку да сиђе на земљу на швајцарској територији у Рапфелдену.

Дела Перићева

— роман из БЕОГРАДСКОГ ЖИВОТА

— У новом животу —

Павле Перић се знатно променио. Ни дај Боже више онај човек од пре неколико дана. То је опасало на њему и изазвало је чуђење не само код познаника, другова и пријатеља већ и код његових родитеља. Сви су они праметили знатну промену код њега, али нико није знао од куда је она дошла, на ци узрок њез-н. Међутим да је само неко од њих ма и приватно у стан младога Перића, њему би све било јасно: свуда и по зидовима и по столу, на камину, свуда су биле обешене слике једне исте жене. Млада, лепа као пупољак од руже, која се тек почиње да развија, ова је жена тако речито говорила да је она узрок промени у досадашњем животу младога Перића.

И док се Павле Перић био редак гост своје родитељске куће али од оног дана када је Јованку изволе Олере, он је веома ретко долазио. Долазио је сам увеч, а зор м је одлазио да преко целог лана не дође својој кући. Како су тада били у јеку пљски редови а стари Перић је имао велико имање засејано житом и осталом хрзном, то је млади Перић био на њивама преко целог дана. Сви су се чудили овиме, а највише стара Перић, чија је жеља била да Павле сврши велику школу, а после да се ода привреси, а не да оде у државне службенике. Стари Перић је био задовољан и у себи је хвалио Бога и преко свега бачаја.

Одиграо је две партије домина, као обично изгубио је и што је најглавније није се љутио што је платио цех. И госпађа Перићка је била задовољна. Њен син раније није долазио уредно на славаље. Међутим, од неког доба био је у овоме веома савестан. Сви су се ови радовали, али ма колико да су се трудили да прокуљу тајну ономе вису то могла учинити. Једини која је знала за узрок менање Павла Перића била је Павле то крио од ње. она је савнала и хтела је да се том тајном користи.

Готова је

Карта Европског Ратишта
(Српско-Аустријско, Француско-Немачко, Талијанско-Аустријско, Руско-Немачко-Аустријско, као и Дарданели и Босфор).

Размер: 1,3700.000
израдио: Ант. Давић
Картограф Географског Завода на Универзитету.

Карта је израђена у десет боја и обухвата сва европска ратишта. У овој карти има преко 5000 имена места, река и планина која се помињу у садашњем рату. Величина карте је 65/80 см. а рађена је на врло финој хартији по угледу на најбоље стране карте. Услед великих техничких тежак, нисмо могли ову карту раније издати.

Цена је истој 250 лип. Кавжарима и продајцима 30 од сто рата. Ко нам пошаље новац у напред, добија исту о нашем трошку, — а ко поручи нове од пет примерака, добије шест примерак бесплатно. Шаљемо и доплатом. Поручиће према

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА
ГЕЦЕ КОНА — БЕОГРАД
1. КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛ. БР. 1.
181